

Phẩm 62: **CHẲNG PHẢI KHÔNG CÓ TÂM SỐ PHÁP**

Tuy ông nói: Pháp năng duyên gọi là tâm, tâm sai khác gọi là sở. Như trong phẩm Đạo nói thì việc này không đúng. Vì sao? Trong kinh dạy: “Tướng tâm khác, tướng tâm số khác”. Có thể thức là tướng của Thức. Giác khổ lạc là tướng của Thọ. Phân biệt biết là tướng của Tưởng, phát khởi sự tạo tác, là tướng của Hành. Nên biết: tâm khác, tâm số cũng khác. Ông nói, tâm được giải thoát, việc này cũng chẳng đúng. Trong các kinh khác có dạy: Xa lìa vô minh nên được tuệ giải thoát, không chỉ nói tâm được giải thoát. Do tâm trội hơn, nên chỉ nói tâm. Với lại, người đời phần nhiều đều biết tâm, mà tâm số pháp thì chẳng biết, nên Phật nói thiên lệch như vậy. Vả lại, trong kinh Phật có lời nói không trọn vẹn, chính là lời này vậy. Trong kinh dạy: “Các thầy Tỳ-kheo! Hãy gắng đoạn một pháp. Ta bảo đảm các thầy sẽ đạt quả vị A-na-hàm”. Đó là đoạn tham dục, mà thật ra chẳng phải chỉ đoạn riêng tham dục, điều này cũng vậy. Tâm hoan hỷ v.v... đều từ đây mà trả lời. Ông nói hai pháp trong ngoài, điều này chẳng đúng. Nói ngoài có danh sắc, tức là nói về tâm số, thuộc về ngoại nhập (trần) nên gọi là ngoài. Ở đây, Phật nói ba việc: Bên trong có thân thức, tức là nói thức và căn, ngoài có danh sắc, tức là nói về trần. Ông nói có thân thức, thì việc này không đúng. Trong kinh này nói: “Tất cả tướng bên ngoài, tức là tâm số”. Ông nói ba việc hòa hợp gọi là xúc, thì việc này không hợp lý. Xúc với thọ làm nhân cho tâm số. Vậy cho nên phải nói riêng.

Phẩm 63: **CHĂNG PHẢI CÓ TÂM SỐ PHÁP**

Đáp: Ông nói: Vì tương ứng, nên có tâm số pháp. Việc này không đúng. Vì sao? Vì các pháp vận hành riêng (phần sau sẽ nói rõ), nên không tương ứng. Tâm này vận hành riêng cũng lấy đây, để trả lời, là chẳng phải ngăn chặn đồng tính, mà chính là ngăn cản tâm số pháp. Ông nói do thâu nhiếp sự khác biệt nên có tâm số, đó là người biên tập kinh, tự lập ra tên gọi; trong kinh, Phật không nói thu nhiếp nhau, thế nên chẳng phải. Ông nói, nương vào xứ ấy, như ý thức ông nương vào tâm, chẳng phải do nương mà gọi là tâm số. Như vậy tâm nương nơi tâm, chẳng được gọi tên khác. Ông nói không có năm ấm, việc ấy chẳng đúng. Tôi cho rằng vì tâm sai khác, nên có tâm gọi là thọ, có tâm gọi là tưởng... ông dùng tâm số, riêng làm ba ấm. Tôi cũng cho tâm riêng làm ba ấm. Ông nói sinh khác, điều này không đúng. Nếu tâm và tâm số pháp cùng sinh, sao nói là hai sinh tâm, là ba sinh tâm số. Nếu chỉ nói tâm, thì còn có lý. Vì sao? Vì người này, khi trước đã nói thức sau lại nói tưởng. Ông nói tương ứng duyên thế gian, nên biết có khác, việc này, trước đã phá rồi, nó không tương ứng vậy. Ông nói, nương trí chẳng nương thức. Tôi nói tâm có hai loại, một gọi là trí, hai gọi là thức, thế nên nương vào tâm trí chứ chẳng nương vào thức. Ông nói Phật dạy nương tâm sinh pháp, gọi là tâm số nghĩa là pháp được tâm sinh, gọi là tâm số. Tâm nương tâm sinh, cho nên gọi là tâm số. Ông nói: Phật cũng không nói, không có tâm số thì Tôi cũng không nói, chẳng có tâm số pháp, mà chỉ nói tâm sai khác, nên gọi là tâm số. Nếu có đạo lý, thì không thể nói, gọi là nói, như không có đạo lý thì có nói cũng chẳng phải nói. Thế nên, không thể dùng lời nói làm nhân. Vả lại chúng tôi sẽ nói nghĩa về tên gọi của tâm, tâm số pháp. Vì tập khởi, nên gọi là tâm. Các thọ v.v... cũng năng tập khởi cho đời sau, tương đồng đối với tâm, thế nên gọi là tâm. Với lại, tâm và tâm số, đều từ tâm sinh, nên gọi là tâm số. Nếu có người, chỉ nói có tâm số pháp, thì người này, lẽ ra nên nói tên gọi và nghĩa lý của số pháp, mà thật ra chẳng thể nói được, vậy cho nên, chẳng phải nhân. Ông nói tạo tác khác và tâm sinh giác đều lấy đây mà trả lời. Vì sao? Vì tôi cho tâm sai biệt, nên nghiệp đã tạo tác khác biệt, cũng trong tâm sinh tâm, mà gọi là tâm sinh giác. Ông nói cấu, tịnh không nhân, việc này chẳng hợp lý. Tuy không có số pháp, nhưng vẫn có cấu tịnh. Với lại, không có tướng khác, nên không có tâm số pháp. Vì sao? Vì ông cho tâm tương ứng, nên gọi là tâm số, mà pháp tương ứng thì không có (phần sau sẽ nói rõ). Thế nên, không từ tâm riêng mà có tâm số pháp.